

STYRETS ÅRSBERETNING 2018

VEST-AGDER-MUSEET IKS – formål, visjon og verdier

Vest-Agder-museet er organisert som et interkommunalt selskap med formål å organisere innsamling, bevaring, dokumentasjon, forskning og formidling av kunst- og kulturhistorien i Vest-Agder. Museet har ansvar for drift og forvaltning av de samlinger og anlegg som gjennom avtaler er del av det konsoliderte museet.

Vest-Agder-museets slagord er **Vi forteller din historie** og museets visjon – som skal gi mening, retning og fortelle oss hva vi skal strekke oss etter – er **Sammen skal vi flytte grenser!** Dette betyr at medarbeidere, frivillige, ledelse, styre og eiere sammen skal by på det beste vi har og er, og foreta smarte veivalg for gode opplevelser og ny innsikt.

Vest-Agder-museets kjerneverdier er:

EKTE – som betyr at vi holder det vi lover og er til å stole på.

Dette skal vi ytterligere forsterke gjennom originale gjenstander og historier som bekrefter og utfordrer.

KREATIVE – som betyr at vi tar initiativ, er åpne, tenker nytt og er løsningsorienterte i møte med publikum, hverandre og omverdenen. Vi skal være et levende museum som berører og begreistrer.

VEST-AGDER-MUSEET IKS – organisasjon

Vest-Agder-museet IKS er et kulturhistorisk museum som ved utgangen av 2018 bestod av elleve avdelinger lokalisert i Flekkefjord, på Lista, i Hægebostad, Lindesnes, Mandal, Kristiansand og Vennesla. Avdelingene spenner over et bredt spekter fra kulturhistoriske museer til teknisk-industrielle kulturminner. I tillegg til avdelingene kommer felles administrasjon og fagseksjon som har kontorer i Vestre Lasarett på Odderøya i Kristiansand. Både fagseksjonen og administrasjonen arbeider på tvers i museet, med felles faglige satsninger og administrative rutiner.

Deltakere i selskapet er Vest-Agder fylkeskommune og kommunene i Vest-Agder. Eierandel og deltakeransvar er fordelt slik:

Vest-Agder fylkeskommune 50/100

Kristiansand kommune 20/100

Flekkefjord, Farsund, Mandal og Vennesla kommune 5/100 hver

Sirdal, Kvinesdal, Lindesnes, Hægebostad, Audnedal, Lyngdal, Åseral, Marnardal, Søgne og Songdalen kommune 1/100 hver

Museet skal bidra til at kommunene i fylket får et godt museumstilbud og at det legges til rette for frivillig deltakelse i det museale arbeidet. Museet skal også gi faglig bistand til andre museer eller samlinger som ikke er med i den konsoliderte enheten.

Alt arbeid i museet skal utføres i samsvar med ICOMs etiske regelverk.

Representantskap og styre

Representantskapet er Vest-Agder-museets høyeste myndighet og har 16 medlemmer, 1 medlem fra hver deltakerkommune og 1 medlem fra Vest-Agder fylkeskommune. Terje Damman er valgt som representantskapets leder for perioden 2016 - 2019, med Margrethe Handeland som nestleder. Det ble avholdt 2 representantskapsmøter i 2018; 23. mars og 26. november.

Vest-Agder-museet har et styre på 9 medlemmer med personlige varamedlemmer. 7 velges av representantskapet og 2 velges av de ansatte. Valgperioden er 4 år, tilsvarende den kommunale valgperioden. For ansatterepresentantene er valgperioden 2 år.

Styremedlemmer	Personlige varamedlemmer
Toril Runden – styreleder	Inge Eikeland
Sally Vennesland – nestleder	Rune André Sørtveit Frustøl
Egil Normann Eek	Kai Steffen Østensen
Gordon Fuglestad	Mette Fimreite Roth
Jan Seland	Norunn Tveit Egenes
Hilde Charlotte Solheim	Harald Sødal
Aslak Wegge	Kristin Ljosland
Judith Seland Nilsen – ansatterepresentant	Birgit Gautschi - 1. vara
Morten Bomann – ansatterepresentant	Oliver Torkelsen - 2. vara

Det har vært avholdt 6 ordinære styremøter samt et telefonmøte i 2018. 67 saker har blitt behandlet. Styret har gjennom året blitt holdt informert om virksomhetens økonomiske situasjon. Planene for nytt museumsbygg på Odderøya og magasin har vært sentrale styresaker, og styret har også fulgt arbeidet med å sikre full driftsfinansiering til D/S Hestmanden/Norsk krigsseilermuseum. Styret har videre vedtatt markedsstrategi for museet og konsolidering av Tingvatn fornminnepark ble vedtatt i desember 2018. Revisor fra Agder kommunerevisjon deltok i styremøtet 25. oktober.

Handlingsrommet og utviklingsmulighetene for museet framover vil preges av regionreformen. Vest-Agder-museets administrasjon og styre har brukt alle muligheter til å delta i prosessene knyttet til reformen, for å bidra til at premissene for museumssektoren og kulturminnevernet ivaretas på best mulig måte.

Ansatte, frivillige og arbeidsmiljø

Ansatte og frivillige i Vest-Agder-museet

Ved årsskiftet 2018/2019 hadde museet 54 ansatte fordelt på totalt 48,5 årsverk. Vest-Agder-museet ønsker i størst mulig grad å bygge en fast stab for å ivareta det løpende arbeidet og for å sikre at den kompetansen som bygges forblir i museet. Imidlertid utgjør midlertidig ansatte en ressurs med hensyn til gjennomføring av prosjekter og ekstra satsninger. I museets høysesong øker antallet ansatte betydelig i form av fortellere/guidere, butikk-, kafé- og vedlikeholdsarbeidere. Også i 2018 har museet vært arena for arbeidspraksis og -trening for en rekke personer fra NAV og andre arbeidstiltaksinstitusjoner.

Delingen av museet i regionene øst og vest videreføres, og representanter for regionene, sammen med leder for fagseksjonen, direktør og administrasjonssjef utgjør museets øverste ledergruppe. Avdelingsledere/avdelingsansvarlige har deltatt i utvidet ledergruppe som har vært samlet tre ganger.

Flere av avdelingene i Vest-Agder-museet har venneforeninger som deltar direkte eller indirekte i driften. På Setesdalsbanen er de frivilliges innsats i togkjøringen avgjørende for driften i sommersesongen, og det legges ned en betydelig frivillig innsats også gjennom resten av året. På D/S Hestmanden legges det ned tusenvis av dugnadstimer knyttet til vedlikehold og ved seilinger. Hestmandens Venner er også aktive i formidlingen av skipet og Norsk krigsseilermuseum. På de fleste avdelingene i museet bidrar frivillige krefter både faglig og sosialt til miljøene de er en del av, samtidig som de tilfører en verdifull innsats i form av dugnad.

Likestilling og inkludering

Vest-Agder-museet anser seg å være en arbeidsplass der det råder likestilling mellom kvinner og menn. Av 54 ansatte var 27 kvinner og 27 var menn. Vest-Agder-museets styre besto i 2018 av 4 kvinner og 5 menn. Styret har på bakgrunn av denne kjønnsfordelingen ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak med hensyn til likestilling i virksomheten. Museet har en inkluderende arbeidsgiverpolitikk og arbeider aktivt for å motvirke diskriminering.

Arbeidsmiljø (HMS) og arbeidsmiljøutvalg (AMU)

Styret mener at arbeidsmiljøet i Vest-Agder-museet er tilfredsstillende. Det bestrebes god intern informasjonsflyt og kontinuerlig kommunikasjon mellom ansatte og ledelse for å oppnå medvirkning og eierskap, og det legges vekt på sosiale og faglige aktiviteter som kan bidra til et godt arbeidsfellesskap på tvers av fagområder og avdelinger. Ledelsen og de tre største fagorganisasjonene har gjennomført 3 KID-møter i 2018 (KID = Kommunikasjon, Informasjon og Drøfting). Blant annet har man i møtene blitt enige om en revisjon av museets personalhåndbok.

Museet er tilknyttet Agder Bedriftshelsetjeneste. I 2018 har bedriftshelsetjenesten bidratt med støtte i enkeltsaker, foretatt ergonomigjennomgang ved enkelte avdelinger, foretatt asbestanalyse i kjellermagasinet på Kristiansand museum, deltatt på vernerunder og gjennomført helse- og arbeidsmiljøundersøkelse i museets fagseksjon og på Setesdalsbanen. Disse følges videre opp i samarbeid med bedriftshelsetjenesten.

Vest-Agder-museet er IA-bedrift og har et arbeidsmiljøutvalg (AMU) der også bedriftshelsetjenesten deltar. Det har vært avholdt 4 møter i AMU i 2018 der blant annet sykefravær, helse- og arbeidsmiljøundersøkelse, asbestfunn på Kristiansand museum og andre tiltak i regi av bedriftshelsetjenesten og saker av relevans for arbeidsmiljøet har blitt behandlet. Det ble meldt inn fire mindre skader til AMU i 2018.

Det totale sykefraværet i 2018 har ligget på 7,1 %, som er det samme som i 2017. Dette er noe høyere enn målsetningen i museets handlingsplan for inkluderende arbeidsliv (IA) på 5,6 % sykefravær. Langtidsfravær utgjorde 5,5 % av totalt sykefravær. Ordningen med mulighet til å trene i arbeidstiden benyttes av en rekke av de ansatte, og må anses å ha positiv virkning på trivsel og helse. Museet er medlem i Bedriftsidretten i Vest-Agder, noe som gir ansatte mulighet til å delta i en rekke forskjellige sportslige aktiviteter - høsten 2018 stilte vi nok en gang med tre spreke mixlag i Oljestafetten!

Påvirkning av det ytre miljø

D/S Hestmanden har dampkjele med oljefyring og forurenses noe under seiling. Ved kai er skipet koblet til landstrøm for å begrense utslippene. Setesdalsbanens aktivitet er av en slik art at noe utslipp i forbindelse med museumstogkjøring er uunngåelig. Det arbeides med flere enøk-tiltak for å begrense mulige utslipp fra verksteddriften. På Sjølingstad Uldvarefabrik forekommer utslipp fra fyrkjelen, mens alt vaskevann som kan forårsake forurensning går gjennom renseanlegget før utslipp. Utover dette bidrar ikke museets avdelinger til skadelig påvirkning av det ytre miljøet.

Utfordringer

Økonomisk handlingsrom

Museets begrensede økonomiske handlingsrom er en utfordring. De økonomiske rammene har lenge vært stramme, at staten de siste årene i tillegg har lagt til grunn en effektiviseringsnorm som har gjort at museets økonomiske grunnfinansiering reelt sett er ytterligere forverret med ca. 4 %. Det begrensede handlingsrommet gjør at museet ikke klare å forvalte samlingene på en tilfredsstillende

måte, samt at publikumstilbudet er mer begrenset enn ønskelig. Museet har fra 2018 til 2019 kuttet en prosjektstilling.

Styret arbeider for å øke statlig finansiering opp mot tidligere normtall på 60 %, samtidig som museet arbeider for å øke egeninntjening, både gjennom økt besøk, økt mersalg til besøkende og gjennom støtte fra stiftelser og fond.

Driftsmidler D/S Hestmanden

Da styret i Vest-Agder-museet gikk inn for konsolidering med D/S Hestmanden i 2015, lå det som en klar forutsetning at det måtte være sikkerhet for midler til drift. Dette er pr 2018 ikke innfridd. Manglende driftsmidler gjør at skipet ikke kan driftes og forvaltes på en forsvarlig måte. Museet har derfor sammen med Stiftelsen og Venneforeningen vedtatt at skipet i sesongen 2019 må bli liggende ved kai på Bredalsholmen. Finansieringen er en deling mellom Kristiansand kommune, Vest-Agder fylkeskommune og Kulturdepartementet. Med bakgrunn i Hestmanden som et nasjonalt minnesmerke er det lagt til grunn en 80/20 deling mellom stat og lokalt/regionalt nivå. Med dette som utgangspunkt har kommune og fylkeskommune innfridd sine forpliktelser, mens staten mangler 4,7 millioner.

Oppdaterte museumsbygg, publikumsfasiliteter og universell utforming

Kulturhistorien skal være tilgjengelig for alle. Dette er også et viktig punkt i Kulturmeldingen som ble presentert like før jul 2018. I dag er universell utforming en stor utfordring ved mange av museets avdelinger. Mange av museumsbyggene tilfredsstiller heller ikke dagens krav knyttet til klima, sikkerhet eller generelt arbeidsmiljø for ansatte. De gamle museumsbyggene gjør det også vanskelig å leie inn utstillinger fra andre museer.

Nytt museumsbygg på Odderøya

Vest-Agder-museet mangler sitt "sentrale formidlingsbygg" og Kristiansand museum sitt bymuseum. Dette er vedtatt lagt til Odderøya. Museet arbeider sammen med Vest-Agder fylkeskommune og Kristiansand kommune om å bygge et nytt museumsbygg. Forprosjektet ble vedtatt i 2018 og Kristiansand kommune, Vest-Agder fylkeskommune og Kulturdepartementet er søkt om investeringsstøtte. Det nye museumsbygget vil primært ha funksjoner knyttet til formidling.

Samlingsforvaltning, magasinsituasjon og registrering

Museet forvalter rundt 55 000 gjenstander og 220 000 foto. Da museet overtok forvaltningen av samlingene var lite av dette digitalt registrert. Dette er et tidkrevende men prioritert arbeidsfelt for museet. Manglende registreringer er også en sikkerhetsmessig risiko knyttet til dokumentasjon av type gjenstander, antall og plassering ved brann eller innbrudd. Museet har organisert registreringen i "bootcamps" for å øke antallet registrerte gjenstander. Manglende/dårlige magasinforhold gjør dette arbeidet ekstra krevende. Det oppleves lite konstruktivt å rense og registrere gjenstander for deretter å plassere dem ned igjen på magasiner preget av fukt og mugg.

Det arbeides med planer for nytt magasin i Vest-Agder-museet.

Bygningsvern

Vest-Agder-museet forvalter 128 bygninger, hvor av 102 er freda/verneverdig bygg. Ca. 50 % av disse byggene har etterslep på vedlikehold. Med dagens ressurser klarer ikke museet både å løfte vedlikeholdet på de byggene som har store etterslep, samtidig som en holder et løpende vedlikehold på den øvrige bygningsmassen.

Overføring av handlingsbåren kunnskap

Vest-Agder-museet forvalter mange teknisk-industrielle kulturminner som fremdeles er i drift, dette gjelder f.eks. Sjølingstad Uldvarefabrik og Setesdalsbanen. Her er den handlingsbårne (immaterielle)

kunnskapen essensiell for å kunne ta vare på, drifte og vedlikeholde maskiner, infrastruktur og utstyr på en tilfredsstillende måte. Handlingsbåren kunnskapen er også sentral i museets arbeid med bygningsvern og bygningsrestaurering.

Det prosjektorganiserte museet

Museets handlingsrom knyttet til ekstra vedlikehold, utstillinger, nybygg og andre utviklings- og fornyingsprosjekter er knyttet til prosjekttilskudd. Dette gjør at museet må tenke nytt når det gjelder organisering. Stadig mer av arbeidet vil være organisert i kortere eller lengre prosjekter, noe som både gir utfordringer knyttet til å bygge opp og ned organisasjonen og gjennom økt gjennomtrekk av ansatte på kortere kontrakter. Styret i Vest-Agder-museet er opptatt av å sikre en stabil grunnbemanning.

Økonomiske forutsetninger og fortsatt drift

Styret betrakter Vest-Agder-museets økonomiske situasjon som utfordrende, spesielt med tanke på muligheter for videre utvikling og realisering av visjoner og mål. Det arbeides på flere områder for å endre situasjonen, både for å oppnå økt økonomisk støtte fra offentlige tilskuddsytere på kommunalt, fylkeskommunalt og statlig hold, og for å øke museets egeninntjening. Vest-Agder-museet har en høy andel av de totale driftsmidlene bundet opp i lønn og sosiale utgifter. Spesielt utgjør dagens ytelsesbaserte pensjonsordning en stor byrde for museets totale økonomi og handlingsrom.

Årets resultat

Årets inntekter i driftsregnskapet, inklusive finansinntekter og prosjekttilskudd fra offentlige og private tilskuddsytere, utgjorde kr. 70 135 517. I tillegg er det i kapitalregnskapet inntektsført investeringstilskudd mottatt i 2018 på kr. 4 570 606 og mva-kompensasjon knyttet til investeringer på kr. 605 975. Tilsvarende utgjorde årets kostnader, inklusive renteutgifter, kr. 69 872 597. Til sammen gir dette, korrigert for avskrivninger, et netto driftsresultat på kr. 1 542 927. Reelt resultat, etter avsetning til kapitalregnskapet og bruk og avsetning i bundne fond, utgjør kr. 2 342 849. Oppnådde egeninntekter i 2018 er i overkant av 13 % av de totale driftsinntektene, en økning på 2 % fra 2017.

Driftsresultatet for 2018 er styrket med 667 089 kroner på grunn av premieavvik på pensjonsinnbetalinger til KLP. Pensjonspremie og pensjonskostnader har de siste årene vært sterkt økende og vanskelig å kostnadsberegne i museumssektoren, og fremtidige pensjonsforpliktelser dekkes ikke av avsatte pensjonsmidler.

Avvik mellom årsregnskap og regulert budsjett 2018

I tabellen under redegjøres det for de mest betydelige avvikene mellom årsregnskap og regulert budsjett 2018, for museet samlet (alle beløp i kroner):

Hovedtall – inntekter:

Driftsinntekter:	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Avvik
Salgsinntekter	7 648 137	6 808 000	840 137
Leieinntekter	86 595	15 000	71 595
Tilskudd	57 481 396	54 986 169	2 495 227
Refusjoner inkl. sykepengar	1 334 669	0	1 334 669
Mva kompensasjon	2 984 085	1 500 000	1 484 085
SUM DRIFTSINNTEKTER	69 534 882	63 309 169	6 225 713

- Salgsinntekter: Merinntektene knytter seg til de fleste avdelingene, og utgjøres av billettsalg, salg av varer/suvenirer og salg i kaféene.
- Leieinntekter: Knytter seg til utleie av lokaler i forbindelse med arrangement samt utleie av juleboder, beløpet er moderat budsjettert da disse inntektene er lite forutsigbare.
- Tilskudd: Det positive avviket er fordelt i avdelingene og vedrører hovedsakelig øremerkede tilskudd til sikringstiltak og prosjektmidler fra ulike tilskuddsyttere.
- Refusjoner inkludert sykepenger: Beløpet har økt noe fra 2017 og henger sammen med et høyt legemeldt sykefravær.
- Mva-kompensasjon: Avviket skyldes konservativ budsjettering.

Hovedtall – driftsutgifter:

Driftsutgifter:	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Avvik
Driftsutgifter	13 156 414	12 066 054	1 090 360
Varekjøp	1 644 658	1 639 523	5 135
Lønn og sosiale utgifter	37 155 462	36 738 628	416 834
Forbruksvarer og tjenester	1 989 379	1 809 152	180 227
Vedlikehold og utvikling driftsmidler	8 751 584	12 764 281	-4 012 697
Inventar og utstyr	1 655 108	596 000	1 059 108
Mva betalt komp.ordningen	2 984 085	1 500 000	1 484 085
Aktiviteter/prosjekt	1 113 757	1 913 000	-799 243
Tap på fordringer	122 531	0	122 531
Avskrivninger	1 280 007	1 000 000	280 007
SUM DRIFTSUTGIFTER	69 852 985	70 026 638	-173 660

- Driftsutgifter: Merforbruket skyldes hovedsakelig høyere strømkostnader, fyringsolje og renovasjonskostnader.
- Lønn og sosiale utgifter: Overforbruk skyldes hovedsakelig høyere lønnskostnader knyttet til sesongansatte i forhold til regulert budsjett. Premieavvik på pensjonsordningen er bokført og forbedrer posten med kr. 667 089.
- Kostnader til vedlikehold og utvikling driftsmidler er vesentlig lavere enn budsjettert. Dette skyldes i hovedsak senere fremdrift og dermed lavere kostnader i forhold til regulert budsjett, spesielt på prosjektfinansierte sikrings- og restaureringstiltak.
- Inventar og utstyr knytter seg til både drift og prosjekter ved alle avdelinger. Avviket mot budsjett skyldes i stor grad at enkelte innkjøp ikke er budsjettert på denne posten, men dekkes over andre budsjettposter. Dette skyldes utfordringer knyttet til budsjettering og klassifisering av kostnader i regulert budsjett.
- Aktiviteter/prosjekt: Mindreforbruket skyldes prosjektfinansierte aktiviteter primært knyttet til nytt tilskudd fra Kulturrådet for museenes samfunnsrolle, som ble budsjettert gjennomført i 2018.
- Tap på fordringer: VAM har i 2018 ikke hatt gode nok oppfølgingsrutiner ifm. innkreving av fordringer knyttet til salg.

Også i kapitalregnskapet forekommer det avvik mellom regnskap 2018 og regulert budsjett. Høyere investeringstilskudd enn budsjettert, aktivering av anskaffelser i regnskapet som var ført som drift i budsjettet og avsetning til bundne investeringsfond er årsak til avvikene. Utgifter fra perioden 2015 - 2017 knyttet til anskaffelser til hall til gult materiell på Setesdalsbanen som var ført over drift ble i regnskapet for 2018 aktivert under anleggsmidler.

Det vises til regnskap 2018 med noter i det følgende for ytterligere detaljer.

Kulturdepartementets gaveforsterkningsordning

Kulturdepartementets ordning med gaveforsterkning på private gaver har også i 2018 gitt uttelling for Vest-Agder-museet. Følgende private gaver utløste gaveforsterkningsmidler på totalt kr. 395 000:

- Kr. 330 000 fra Gjensidigestiftelsen til prosjektet "Mestring" på Kristiansand museum – gaveforsterkning kr. 82 500.
- Kr. 100 000 i gave fra A. Wilhelmsen Foundation til istandsetting av lugarene på D/S Hestmanden – gaveforsterkning kr. 25 000.
- Kr. 1 000 000 i gave fra Anders Jahres Humanitære stiftelse til restaurering/gjenskaping av D/S Hestmandens aktersalong – gaveforsterkning kr. 250 000.
- Kr. 150 000 i gave fra Stiftelsen Kristiansand Kanonmuseum til istandsetting av sambandsbunkeren på Kristiansand kanonmuseum – gaveforsterkning kr. 37 500.

Grunnlag for videre drift

Vest-Agder-museets egenkapital ved utgangen av 2018 utgjorde 51,5 millioner kroner, hvorav fri egenkapital avsatt i disposisjonsfond utgjorde nesten 4,7 millioner kroner. 17,8 millioner kroner var avsatt i bundne driftsfond og 2,1 millioner kroner er avsatt i bundne investeringsfond. Styret anser museets likviditet for å være god.

Grunnet den reelle nedgangen i statlige driftsmidler har Vest-Agder-museet svært begrenset økonomisk handlefrihet innenfor ordinære driftsmidler. Museet satser videre på økt egeninntjening og muligheten for å innhente offentlige og private prosjektmidler. Styret og ledelsen i museet mener derfor at forutsetningen for fortsatt drift og utvikling av museet er til stede. Årsregnskapet er satt opp under denne forutsetning.

Styret sier takk til ansatte, frivillige og samarbeidspartnere

Styret retter en stor takk til alle ansatte og frivillige i Vest-Agder-museet. De ansatte har sammen med de frivillige miljøene på en rekke avdelinger bidratt til å gi publikum gode opplevelser. Også forvaltningsoppgavene er ivaretatt på en utmerket måte av venneforeninger og faglig kompetente ansatte med stor glød for sitt yrke. Styret er videre takknemlige for samarbeidet med museets eierstiftelser som også i 2018 har bidratt til realiseringen av viktige tiltak og prosjekter på avdelingene.

Museet sier takk til så vel offentlige som private tilskuddsytere for samarbeidet i året som har gått. Andre samarbeidspartnere fra kulturinstitusjoner og næringsliv har også bidratt inn i museets virksomhet, og styret vil spesielt takke arkitektfirmaet Helen & Hard for deres bidrag til det nye museumsbygget i Nodeviga.

Styret for Vest-Agder-museet IKS

Odderøya, 26. februar 2019

Toril Runden, styreleder

Egil Normann Eek

Jan Seland

Aslak Wegge

Morten Bomann

Gordon Fuglestad

Hilde Charlotte Solheim

Judith Seland Nilsen

Rune André Sørtveit Frustøl

John Olsen, direktør

Til representantskapet i Vest-Agder-museet IKS

REVISORS BERETNING FOR 2018

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Vest-Agder-museet IKS som viser et ordinært resultat på kr 1.542.927 og et regnskapsmessig mer-/mindreforbruk på kr 0. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, driftsregnskap og kapitalregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir en dekkende fremstilling av selskapets finansiell stilling per 31. desember 2018, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i selskapets årsrapport, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og særregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på særregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll, om blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert særbudsjett.

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Kristiansand 27. februar 2019

Monica H. Smith-Tønnessen
Statsautorisert revisor

VEST-AGDER-MUSEET IKS

Organisasjonsnr. : 989 072 048

ÅRSREGNSKAP 2018

HOVEDOVERSIKT REGNSKAP/BUDSJETT

<u>DRIFTSREGNSKAP</u>	Note	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Regnskap 2017
Salgsinntekter		7 648 137	6 808 000	7 955 421
Leieinntekter		86 595	15 000	20 550
Andre driftsinntekter		0	0	20 770
Tilskudd	2	57 481 396	54 986 169	59 707 701
Refusjoner inkl sykepenger		1 334 669	0	1 214 041
Mva ref.krav drift-komp.		2 984 085	1 500 000	3 804 352
SUM DRIFTSINNEKTER		69 534 882	63 309 169	72 722 835
Driftsutgifter	9	13 156 414	12 066 054	12 467 419
Varekjøp		1 644 658	1 639 523	1 437 703
Lønn og sosiale utgifter	8	37 822 551	36 738 628	36 351 684
Endring premieavvik	11	-667 089	0	870 120
Forbruksvarer og tjenester		1 989 379	1 809 152	1 802 945
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler		8 751 584	12 764 281	17 153 309
Inventar og utstyr		1 655 108	596 000	1 507 526
Mva betalt komp.ordningen		2 984 085	1 500 000	3 804 352
Aktiviteter/prosjekter		1 113 757	1 913 000	1 167 363
Tap på fordringer		122 531	0	11 072
Avskrivninger	10	1 280 007	1 000 000	914 960
SUM DRIFTSUTGIFTER		69 852 985	70 026 638	77 488 453
Brutto driftsresultat		-318 103	-6 717 469	-4 765 618
Renteinntekter og utbytte		600 635	290 000	382 736
Sum eksterne finansinntekter		600 635	290 000	382 736
Renteutgifter og låneomkostninger		19 612	0	12 620
Avdrag på lån		0	0	0
Sum eksterne finansutgifter		19 612	0	12 620
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner		581 023	290 000	370 116
Motpost avskrivninger		1 280 007	1 000 000	914 960
NETTO DRIFTSRESULTAT		1 542 927	-5 427 469	-3 480 543
Brukt slik:				
Bruk av disposisjonsfond	7	1 189 519	800 000	3 469 583
Bruk av bundet driftsfond	7	18 630 248	5 904 501	22 969 149
Sum bruk avsetninger		19 819 767	6 704 501	26 438 731
Avsatt slik:				
Overført til/fra kapitalregnskapet	7, 12	0	600 000	0
Avsatt disposisjonsfond	7	3 532 368	677 032	1 599 315
Avsatt bundne driftsfond	7	17 830 326	0	21 358 874
Sum avsetninger		21 362 694	1 277 032	22 958 188
Regnskapsmessig mer/ mindreforbruk		0	0	0

VEST-AGDER-MUSEET IKS

Organisasjonsnr. : 989 072 048

ÅRSREGNSKAP 2018

KAPITALREGNSKAP

Alle beløp i hele kroner

		Regnskap 2018	Budsjett 2018	Regnskap 2017
Utgifter				
Investering i inventar/ utstyr	10	1 183 722	607 500	2 137 345
Investering i bygninger	10	4 630 715	5 621 696	1 781 573
Investering i EK innskudd KLP		110 330	100 000	100 285
Avsetning til bundet investeringsfond	7	2 124 075	0	0
SUM FINANSIERINGSBEHOV		8 048 842	6 329 196	4 019 203
Finansiering				
Overført fra driftsregnskapet		0	600 000	0
Investeringstilskudd	2	4 570 606	3 000 000	500 000
Mva kompensasjon		605 975	0	511 000
Bruk av bundet drifts- og inv fond	7	2 728 626	2 729 196	2 630 011
Bruk av disposisjonsfond	7	143 635	0	378 192
SUM FINANSIERING		8 048 842	6 329 196	4 019 203

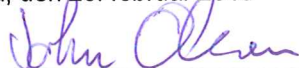

VEST-AGDER-MUSEET IKS

HOVEDOVERSIKT BALANSEREGNSKAP

<i>Alle beløp i hele kroner</i>	Note	Regnskap 2018	Regnskap 2017
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
* EK innskudd KLP		682 874	572 544
* Pensjonsmidler	11	38 438 842	34 923 926
* Avskrivbare driftsmidler	10	32 216 019	26 743 285
<i>Sum anleggsmidler</i>		<u>71 337 735</u>	<u>62 239 755</u>
B. Omløpsmidler			
* Kasse/bank	3	29 329 467	26 939 248
* Kundefordringer		255 250	236 610
* Forskuddsbetalte kostnader		69 066	0
* Premieavvik	11	98 183	0
* Andre fordringer	4	2 900 868	4 532 705
<i>Sum omløpsmidler</i>		<u>32 652 833</u>	<u>31 708 562</u>
SUM EIENDELER		<u>103 990 568</u>	<u>93 948 318</u>
GJELD OG EGENKAPITAL			
C. Egenkapital			
* Urørlig egenkapital	1,7	1 000 000	1 000 000
* Bundne drifts- og investeringsfond	7	19 954 401	21 358 874
* Disposisjonsfond	7	4 649 808	2 450 593
* Kapitalkonto	7,12	25 981 454	18 568 201
<i>Sum egenkapital</i>		<u>51 585 662</u>	<u>43 377 668</u>
D. Gjeld			
* Langsiktig gjeld			
* Pensjonsforpliktelser	11	45 356 280	43 671 554
<i>Sum langsiktig gjeld</i>		<u>45 356 280</u>	<u>43 671 554</u>
* Kortsiktig gjeld			
* Leverandørgjeld		1 909 630	1 692 919
* Offentlig gjeld og feriepenger		5 088 433	4 637 271
* Premieavvik	11	0	568 906
* Annen kortsiktig gjeld	5	50 562	0
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		<u>7 048 626</u>	<u>6 899 096</u>
<i>Sum gjeld</i>		<u>52 404 906</u>	<u>50 570 650</u>
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		<u>103 990 568</u>	<u>93 948 318</u>

Kristiansand, den 26. februar 2019

John Olsen
Daglig leder

Toril Runden
Styrets leder

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET 2018

Vest-Agder-museet IKS

0 - Regnskapsprinsipper

Regnskapet er ført i henhold til forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper av 1999.

Regnskapet er basert på et finansielt orientert system med hovedvekt på anskaffelse og anvendelse av midler til drift og investering og hvordan disse aktivitetene er finansiert. Resultatet vises i form av en endring i arbeidskapitalen (omløpsmidler minus kortsiktig gjeld). Regnskap og budsjett skal baseres på det såkalte anordningsprinsippet: "Alle kjente utgifter/utbetalinger i året skal tas med drifts- og investeringsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når regnskapet avsluttes."

Alle inntekter og utgifter skal budsjetteres og regnskapsføres brutto. Det skal ikke gjøres fradrag for inntekter som direkte vedrører utgiftspostene.

Kasse og bankbeholdninger er oppført med virkelige beløp. Kortsiktige fordringer er oppført til pålydende. Anleggsmidler, dvs investeringer i faste eiendommer, anlegg, inventar og utstyr føres opp i balansen som eiendeler til anskaffelseskost. Tilskudd er ikke trukket fra. For å bli vurdert som en investering, må anskaffelsen ha en økonomisk levetid på minst 3 år, samt ha en anskaffelseskost på minst kr. 100.000. Avskrivninger føres både i driftsregnskapet og balansen. I driftsregnskapet føres avskrivninger som en driftsutgift og med en motpost før netto driftsresultat. Netto driftsresultat påvirkes således ikke av avskrivningene.

Avdrag på lån utgiftsføres i driftsregnskapet. Ekstraordinære avdrag føres i Kapitalregnskapet. Kortsiktig og langsiktig gjeld er oppført til pålydende.

Eiendeler og gjeld er vurdert i samsvar med regnskapsforskriftens §8 (bokført til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi). Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Aksjer er oppført til anskaffelseskost. Nedskrivning foretas til virkelig verdi dersom dette er påkrevd.

I henhold til Regnskapsforskriften er ikke varebeholdning tatt med som en eiendel i balansen.

1 - Eiere

Vest-Agder Fylkeskommune	kr	500 000	Sirdal kommune	kr	10 000
Kristiansand kommune	kr	200 000	Kvinesdal kommune	kr	10 000
Flekkefjord kommune	kr	50 000	Lindesnes kommune	kr	10 000
Farsund kommune	kr	50 000	Hægebostad kommune	kr	10 000
Mandal kommune	kr	50 000	Audnedal kommune	kr	10 000
Vennesla kommune	kr	50 000	Lyngdal kommune	kr	10 000
			Åseral kommune	kr	10 000
			Marnardal kommune	kr	10 000
			Søgne kommune	kr	10 000
			Songdalen kommune	kr	10 000
Sum innbetalt urørlig egenkapital		<u>kr 1 000 000</u>			

2 - Tilskudd

	2018	2017
Driftstilskudd fra Kulturdepartementet	kr 22 350 000	kr 17 960 000
Driftstilskudd fra Vest-Agder fylkeskommune	kr 10 932 000	kr 10 604 000
Ekstra tilskudd fra Vest-Agder fylkeskommune	kr 2 757 179	kr 2 301 000
Driftstilskudd fra kommunene	kr 9 311 875	kr 9 070 883
Gaveforsterkning fra Kulturdepartementet	kr 395 000	kr 325 000
Tilskudd fra Kulturrådet	kr 1 146 000	kr 2 012 000
Tilskudd fra Kulturdepartementet til D/S Hestmanden	kr -	kr 2 000 000
Tilskudd fra Kulturdep. til Kristiansand Kanonmuseum	kr -	kr 2 000 000
Tilskudd fra Forsvarsdepartementet til D/S Hestmanden	kr 325 000	kr 145 000
Ekstra tilskudd fra kommunene	kr 790 000	kr 286 500
Tilskudd fra Riksantikvaren til Sjølingstad Uldvarefabrik	kr 3 495 414	kr 4 878 011
Tilskudd fra Bane NOR / Norsk Jernbanemuseum til Setesdalsbanen	kr 2 940 000	kr 4 745 000
Tilskudd fra Anders Jahres stiftelse til D/S Hestmanden	kr 389 468	kr 1 000 000
Tilskudd fra private stiftelser	kr 941 737	kr 775 061
Tilskudd fra eierstiftelser	kr 767 632	kr 1 126 741
Tilskudd fra venneforeninger	kr 620 604	kr 196 430
Tilskudd fra andre	kr 319 488	kr 282 075
Totalt tilskudd eks. investeringstilskudd	kr 57 481 396	kr 59 707 701

Investeringstilskudd

Investeringstilskudd fra Kristiansand kommune 1)	kr 1 500 000	kr 500 000
Investeringstilskudd fra Vest-Agder fylkeskommune 2)	kr 1 321 821	kr -
Investeringstilskudd fra Kulturrådet 3)	kr 714 000	kr -
Investeringstilskudd fra Kulturrådet 4)	kr 168 000	kr -
Investeringstilskudd fra Stiftelsen UNI 5)	kr 853 493	kr -
Investeringstilskudd fra Stiftelsen UNI 6)	kr 13 291	kr -
SUM Investeringstilskudd	kr 4 570 605	kr 500 000

1) Investeringstilskudd til arkitektkonkurranse, nytt museumsbygg Odderøya (2018) samt prosjektering (2019)

2) Investeringstilskudd til forprosjekt, nytt museumsbygg Odderøya

3) Investeringstilskudd til oppgradering og nyinstallasjoner av innbrudds og brannalarm Kristiansand museum

4) Investeringstilskudd til utvidelse av alarmanlegg bygg Grovane

5) Investeringstilskudd til sikrings- og navigasjonsutstyr D/S Hestmanden

6) Investeringstilskudd til sikring Sjølingstad Uldvarefabrik

3 - Bankinnskudd

Bankinnskudd pr 31.12.2018 utgjør kr. 29.268.256, herav kr. 1.135.834 i bundne skattetrekksmidler.

4 - Andre fordringer

	2018	2017
Reise- og lønnsforskudd	kr (0)	kr 30 470
Til gode tilskudd	kr 2 014 456	kr 3 133 216
Til gode ordinær mva	kr 299 450	kr 815 423
Til gode mva kompensasjon	kr 586 961	kr 553 595
Sum andre fordringer	kr 2 900 868	kr 4 532 705

5 - Annen kortsiktig gjeld

Annen kortsiktig gjeld pr 31.12.2018 ref vesenlig til faktura fra entreprenør i 2019 som gjelder 2018.

6 - Arbeidskapitalen

	Regnskap endring 2018		Regnskap endring 2017	
BALANSEN				
OMLØPSMIDLER				
(1) Endring betalingsmidler	kr	2 390 219	kr	(6 761 822)
(2) Endring ihendehaverobligasjoner og sertifikater	kr	-	kr	-
(3) Endring kortsiktige fordringer	kr	(1 544 131)	kr	(2 062 143)
(4) Endring premieavvik	kr	98 183	kr	(301 214)
(5) Endring i aksjer og andeler	kr	-	kr	-
(6) Endring omløpsmidler	kr	944 271	kr	(9 125 179)
KORTSIKTIG GJELD				
(7) Endring kortsiktig gjeld	kr	149 530	kr	(2 636 433)
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (linje 6-7)	kr	794 741	kr	(6 488 746)
DRIFT OG INVESTERING				
Korreksjon - direkte (innbet. av grunnkapital)	kr	-	kr	-
Endring av arbeidskapital i drift og investering	kr	794 741	kr	(6 488 746)
Endring av ubrukte lånemidler	kr	-	kr	-

7 - Fond

	Disposisjons fond		Bundet driftsfond		Bundet investeringsfond		Kapitalkonto		Sum egenkapital	
Urørlig EK uendret									kr	1 000 000
Saldo 01.01.2018	kr	2 450 593	kr	18 630 248	kr	2 728 626	kr	18 568 201	kr	42 377 668
Feilført inv. 2015-2017	kr	-	kr	-	kr	-	kr	938 304	kr	938 304
Fra bundne fond	kr	18 630 248	kr	-	kr	-	kr	-	kr	18 630 248
Til bundne fond	kr	(17 830 326)	kr	-	kr	-	kr	-	kr	(17 830 326)
Til kapitalregnskapet	kr	(143 635)	kr	-	kr	-	kr	143 635	kr	-
Årets avskrivninger	kr	-	kr	-	kr	-	kr	(1 280 007)	kr	(1 280 007)
Endr. pensjonsforpl.	kr	-	kr	-	kr	-	kr	1 830 190	kr	1 830 190
Nye tilsk/mva komp.	kr	-	kr	7 605 307	kr	4 570 606	kr	605 975	kr	12 781 887
Prosjektkostn/Invest	kr	-	kr	(8 405 229)	kr	(5 175 156)	kr	5 175 157	kr	(8 405 229)
Årets mindreforbruk	kr	1 542 927	kr	-			kr	-	kr	1 542 927
Totalt pr 31.12.2018	kr	4 649 808	kr	17 830 325	kr	2 124 076	kr	25 981 454	kr	51 585 663

Disposisjonsfond

	Pr 01.01.2018		Netto driftsresultat		Til/ fra kapitalregnskapet		Til/ fra bundet drifts- og inv fond		Pr 31.12.2018	
Museumshavn	kr	(375 933)	kr	150 823	kr	-	kr	(66 154)	kr	(291 265)
Sjølingstad	kr	(362 833)	kr	370 104	kr	-	kr	328 507	kr	335 778
Kristiansand museum	kr	819 920	kr	(739 704)	kr	-	kr	(319 479)	kr	(239 264)
Setesdalsbanen	kr	230 351	kr	(187 147)	kr	-	kr	77 533	kr	120 737
VAM Adm og Fag	kr	2 625 905	kr	1 285 141	kr	(143 635)	kr	(691 432)	kr	3 075 979
Lista museum	kr	(86 432)	kr	2 279	kr	-	kr	(23 000)	kr	(107 154)
Mandal museum	kr	50 191	kr	(49 469)	kr	-	kr	85 812	kr	86 534
Flekkefjord museum	kr	148 047	kr	110 111	kr	-	kr	-	kr	258 159
Gimle Gård	kr	282 874	kr	161 009	kr	-	kr	-	kr	443 884
Kanonmuseet	kr	818 783	kr	(53 191)	kr	-	kr	300 571	kr	1 066 163
D/S Hestmanden	kr	(1 700 281)	kr	492 971	kr	-	kr	1 107 565	kr	(99 746)
TOTALT	kr	2 450 593	kr	1 542 927	kr	(143 635)	kr	799 922	kr	4 649 807

Det bokførte akk. premieavviket medfører at disp. fondet til VAM adm ved utgangen av 2018 er kr 667 089 høyere enn om premieavviket ikke hadde blitt balanseført.

7 - Fond, forts.

Spesifikasjon bundne fonds

A. Bundne driftsfond

	Pr 01.01.2018	Årets mottatte tilskudd	Kostnader på prosjekter i år	Pr 31.12.2018
Museumshavn	kr 53 662	kr 200 000	kr (133 846)	kr 119 816
Sjølingstad	kr 343 000	kr 85 000	kr (413 507)	kr 14 493
Kristiansand museum	kr 90 321	kr 536 142	kr (216 663)	kr 409 800
Setesdalsbanen (1)	kr 2 134 274	kr 4 033 909	kr (4 111 442)	kr 2 056 741
VAM Adm & Fag	kr 2 994 236	kr 1 970 788	kr (1 279 356)	kr 3 685 668
Lista museum	kr 17 000	kr 40 000	kr (17 000)	kr 40 000
Mandal museum	kr 85 812	kr -	kr (85 812)	kr -
Kanonmuseet	kr 2 000 000	kr 150 000	kr (450 571)	kr 1 699 429
D/S Hestmanden	kr 10 911 943	kr 589 468	kr (1 697 033)	kr 9 804 378
TOTALT	kr 18 630 248	kr 7 605 307	kr (8 405 229)	kr 17 830 325

1) Åpningsbalanse pr 01.01.18. knyttet til hall til gult materiell er omklassifisert og flyttet til bundne investeringsfond.

B. Bundne investeringsfond

	Pr 01.01.2018	Årets mottatte tilskudd	Anvendt fond til investeringer	Pr 31.12.2018
Kr.sand museum (1)	kr -	kr 714 000	kr -	kr 714 000
Sjølingstad (2)	kr 400 000	kr 13 291	kr (413 291)	kr 0
Setesdalsbanen (3)	kr 2 221 696	kr -	kr (1 713 610)	kr 508 086
Setesdalsbanen (4)	kr -	kr 168 000	kr -	kr 168 000
VAM Adm & Fag (5)	kr -	kr 2 821 821	kr (2 087 832)	kr 733 989
D/S Hestmanden (6)	kr 106 930	kr 853 493	kr (960 423)	kr -
TOTALT	kr 2 728 626	kr 4 570 606	kr (5 175 156)	kr 2 124 076

1) Oppgradering og nyinstallasjoner av innbrudds og brannalarm

2) Brannalarm

3) Hall til gult materiell

4) Utvidelse av alarmanlegg, Grovane

5) Forprosjektering, nytt museumsbygg Odderøya

6) Kommunikasjons- og navigasjonsutstyr

Sum bundne fond kr **21 358 874** kr **12 175 912** kr **(13 580 385)** kr **19 954 401**

8 - Lønn og godtgjørelse til ledende stillinger

Stilling	Fastlønn inkl feriepenger	Andre godtgjørelser/ honorarer	Sum
Direktør / daglig leder	910 104	7 337	917 441
Styret	-	270 705	270 705

Direktøren har samme pensjonsvilkår som øvrige ansatte i Vest-Agder-museet.
Av fastlønnen refererer kr 40 000 seg til etterbetaling etter lønnsoppgjøret for 2017.

9 - Godtgjørelse til revisor

Honorar for:	2018 (ekskl. mva)
Revisjonshonorar	210 950
Bistand	2 250
Sum	213 200

10 - Anleggsmidler

Innkjøp av driftsmidler med innkjøpspris over **kr. 100.000** og levetid på minst **3 år**, skal føres i kapitalregnskapet og aktiveres/ avskrives i balansen.

Selskapet følger inndelingen av anleggsmidler og avskrivningsplan ihht regnskapsforskriftens § 8.

	Utstyr Sjølingstad	Utstyr Setesdalsbanen	Inv/innredning Administrasjon	Aktivitetsbygg Nodeviga	Inv/innredning Mabergåsen	
Ansk. kost 01.01	kr 513 357	kr 557 550	kr 289 780	kr 16 504 282	kr 544 024	
Tilgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	
Akk. kostpris 31.12	kr 513 357	kr 557 550	kr 289 780	kr 16 504 282	kr 544 024	
Akk avskr. 01.01	kr 153 942	kr 298 260	kr 115 910	kr 660 164	kr 380 842	
Årets avskrivninger	kr 51 335	kr 55 755	kr 28 977	kr 330 082	kr 54 406	
Bokført verdi 31.12	kr 308 080	kr 203 535	kr 144 893	kr 15 514 036	kr 108 776	
Avskrivningssats	10,00 %	10,00 %	10,00 %	2,00 %	10,00 %	
	Traktor og vogner Kanonmuseet	Skinner tog Kanonmuseet	Brannsikring Gimle gård	Museumsbygg Kanonmuseet	Museumsbygg Odderøya	
Ansk. kost 01.01	kr 721 973	kr 1 167 726	kr 5 795 262	kr 30 113	kr 1 751 460	
Tilgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr 2 348 811	
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	
Akk. kostpris 31.12	kr 721 973	kr 1 167 726	kr 5 795 262	kr 30 113	kr 4 100 271	
Akk avskr. 01.01	kr 47 543	kr 29 193	kr 1 448 813	kr -	kr -	
Årets avskrivninger	kr 72 197	kr 29 193	kr 289 763	kr -	kr -	
Bokført verdi 31.12	kr 602 233	kr 1 109 340	kr 4 056 686	kr 30 113	kr 4 100 271	
Avskrivningssats	10,00 %	2,50 %	5,00 %	2,00 %	2,00 %	
	Printer & lysbord Fagseksjonen	Nytt utstyr Hestmanden	AV-utstyr Hestmanden	Nytt magasin	Komm.utstyr Hestmanden	
Ansk. kost 01.01	kr 398 293	kr 377 681	kr 1 254 359	kr -	kr -	
Tilgang i året	kr -	kr -	kr -	kr 37 468	kr 1 051 931	
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	
Akk. kostpris 31.12	kr 398 293	kr 377 681	kr 1 254 359	kr 37 468	kr 1 051 931	
Akk avskr. 01.01	kr 27 906	kr -	kr -	kr -	kr -	
Årets avskrivninger	kr 79 660	kr 37 768	kr 250 872	kr -	kr -	
Bokført verdi 31.12	kr 290 727	kr 339 913	kr 1 003 487	kr 37 468	kr 1 051 931	
Avskrivningssats	20,00 %	10,00 %	20,00 %	2,00 %	20,00 %	
	Brannsikring Sjølingstad	Hall gult mat. Setesdalsbanen	Landgang Hestmanden		Sum	
Ansk. kost 01.01 1)	kr -	kr 938 304	kr -		kr 30 844 163	
Tilgang i året	kr 479 418	kr 1 765 018	kr 131 791		kr 5 814 437	
Avgang i året	kr -	kr -	kr -		kr -	
Akk. kostpris 31.12	kr 479 418	kr 2 703 322	kr 131 791		kr 36 658 600	
Akk avskr. 01.01	kr -	kr -	kr -		kr 3 162 573	
Årets avskrivninger	kr -	kr -	kr -		kr 1 280 007	
Bokført verdi 31.12	kr 479 418	kr 2 703 322	kr 131 791		kr 32 216 020	
Avskrivningssats	5,00 %	2,00 %	20,00 %			

1) I årene 2015-2017 ble det bokført kostnader og inntektsført tilskudd knyttet til Hall til gult materiell på Grovane på totalt kr 938 304. Kostnadene og tilskudd skulle vært balanseført som eiendel og på kapitalkonto.

Forholdet er korrigert i årets regnskap, men korreksjonen påvirker ikke årets driftsresultat

11 - Pensjonsforpliktelser

Vest-Agder museet IKS har pensjonsordning for alle sine ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP).

De kommunale forskriftene fikk i 2002 nye bestemmelser for regnskapsføring av pensjon. Disse går i korthet ut på at de løpende utgifter i driftsregnskapet tilpasses et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt premie og netto pensjonskostnad utgjør premieavviket, som igjen gir resultateffekt.

Driftsresultatet for 2018 er bedret med 568 906 inkl aga. pga premieavvik fra 2017 som er inntektsført i 2018. Det er også i 2018 foretatt en aktuarberegning av premieavviket, pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene. Dette premieavviket har bedret resultatet for 2018 med kr 98 183 inkl aga. Dette beløpet blir kostnadsført i 2019.

Disposisjonsfondet for VAM adm er økt med den totale endringen på kr 667 089, og samme avdelings netto driftsresultat for 2018 er bedret med samme beløp.

Pensjonsmidlene dekker foreløpig ikke de fremtidige pensjonsforpliktelser, da det er en underdekning på kr. 6 917 439 inkl arb.g.avgift. Underdekningen medfører en latent, fremtidig forpliktelse. Premieavviket har en amortiseringsperiode på 1 år.

Årets netto pensjonsutgifter	KLP
Beløp i kroner	
Nåverdi årets pensjonsopptjening	kr 3 313 025
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	kr 1 749 030
Brutto pensjonsutgifter	kr 5 062 055
Forventet avkastning pensjonsmidler	kr -1 621 239
Netto pensjonsutgift	kr 3 440 816
Amortisert premieavvik fra 2017	kr -498 603
Administrasjonsutgifter	kr 191 947
Netto pensjonsutgifter inkl. adm. utgifter og amortisert premieavvik	kr 3 134 160

Beregnet premieavvik	KLP
Beløp i kroner	
Innbetalt pensjonspremie (inkl adm)	kr 3 718 752
Oppbygging av adm. reserve og amortiseringspremie	kr 0
Netto pensjonsutgifter inkl. adm. utgifter ekskl amortisert premieavvik	kr 3 632 763
Premieavvik	kr 85 989
Arbeidsgiveravgift (14,1%)	kr 12 124
Premieavvik inkl arbeidsgiveravgift (14,1%)	kr 98 113

Pensjonsforpliktelse	KLP
Beløp i kroner	
Pensjonsforpliktelse 01.01	kr 42 590 560
Årets pensjonsopptjening	kr 3 313 025
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	kr 1 749 030
Utbetalte pensjoner	kr -1 946 675
Årets pensjonsopptjening, renter og utbetalinger	kr 3 115 380
Pensjonsforpliktelse 31.12. uten estimatavvik	kr 45 705 940
Amortisering estimatavvik - forpliktelse	-1 204 487
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat	kr 44 501 453
Gjenstående amortisering - forpliktelser	kr 0
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat full amortisering	kr 44 501 453
14,1% arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	kr 854 828
Pensjonsforpliktelse i balansen	kr 45 356 281

11 - Pensjonsforpliktelser, forts.

Pensjonsmidler Beløp i kroner	KLP	
Pensjonsmidler 01.01	kr	34 923 926
Årets forventede avkastning	kr	1 621 239
Årets premieinnbetaling ekskl adm. utgifter	kr	3 526 805
Årets utbetaling av pensjon	kr	-1 946 675
Årets avkastning, premieinnbet., pensjonsutbetalinger	kr	3 201 369
Pensjonsmidler 31.12. uten estimatavvik	kr	38 125 295
Amortisering estimatavvik - midler	kr	313 547
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat	kr	38 438 842
Gjenstående amortisering - midler	kr	0
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat full amortisering	kr	38 438 842

Netto pensjonsforpliktelse Beløp i kroner	KLP	
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser	kr	6 062 611
Arbeidsgiveravgift, 14,1%	kr	854 828
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser inkl arbeidsgiveravgift	kr	6 917 439

Aktive medlemmer	62
Antall pensjonister	26
Forventet avkastning	4,50 %
Diskonteringsrente	4,00 %
Forventet lønnsvekst	2,97 %
Forventet pensjonsregulering	2,20 %
AFP-uttak	Ikke oppgitt

12 - Spesifisering av kapitalkonto

DEBET		KREDIT	
01.01.2018 Balanse (Underskudd i kapital)		01.01.2018 Balanse (Kapital)	18 568 201
Debetposter i året:		Kreditposter i året	
Økning pensjonsforpliktelse	1 684 726	Inv. i anleggsmidler inkl korr '17	6 752 741
Avskrivninger	1 280 007	Økning pensjonsmidler	3 514 916
31.12.2018 Balanse (Kapital)	25 981 454	EK tilskudd pensjonsordning	110 330
SUM DEBET	28 946 187	SUM KREDIT	28 946 187